

Vermes Ádám

Főpróba előadás előtt: az új fővárosi városvezetés egy éve

Bevezetés

Immár egy év telt el azóta, hogy a fővárosban egy új városvezetés mellett döntöttek a választópolgárok, némileg váratlanul nagyon komoly legitimitációt adva az ellenzéki pártok alkotta szövetség számára (a főpolgármesteri poszt mellett biztos többség a Fővárosi Közgyűlésben is).

info@meltanyossag.hu

www.meltanyossag.hu

0630-311-1701

1149 NAGY LAJOS KIRÁLY ÚT 167. II. 23.

Mindemellett nemcsak a polgármesterek szintjén döntöttek a változás mellett a választók, hanem a kerületek képviselőtestületeinek túlnyomó többsége is ellenzéki irányítás alá került. Ez a Fidesz első komolyabb vereségét jelentette a 2006-os országgyűlési választás óta, ráadásul a fővárosi ellenzéki győzelemnek szimbolikus jelentősége volt az egész választásra nézve is, hiszen erre irányult a legnagyobb figyelem. Az új vezetésnek számos nehézséggel kellett megküzdenie, ezek között voltak, amelyeket meg lehetett előre jóslni, azonban a koronavírus-járvány egy évtizedek óta nem látott kihívás elé állította az újonnan hatalomra kerülő politikusokat. A fővárosi vezetésnek ráadásul egy magasabb rendű célt is szem előtt kell tartania: teljesítményük jelentősen befolyásolni fogja a 2022-es országgyűlési választás kimenetelét, amely a jelenlegi ellenzék számára az utolsó esélyt jelentheti, mielőtt szavazóik végleg kiábrándulnak belőlük és más alternatívák után néznek az Orbán-rendszer leváltására. Írásunkban áttekintjük az elmúlt bő egy év fejleményeit, majd ezekből megpróbálunk következtetéseket levonni arra nézve, hogy mindezen történések és politikai cselekvések milyen hatással lehetnek a 2022-es kampányra nézve. Olyan fontos, az ellenzéki oldalon eddig kevésbé hangsúlyos fejleményekről is szó lesz, mint a nemzetközi szövetségesek keresése, akikkel a kapcsolatfelvételre annak felismerése vezetett, hogy a térségben a nagyvárosok problémái nagyon hasonlóak és erre az országokon átívelő együttműködés megoldás lehet. Emellett egy alternatív nyilvánosság felépítése is sokkal nagyobb szerepet kapott párhuzamosan azzal, hogy az egyre szűkülő tér miatt immár

lényegében ellehetetlenült a hatékony ellenzéki politizálás lehetősége a hagyományos médiában. Ezek a tényezők jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy Karácsony Gergely és az új fővárosi vezetés fajsúlyos tényezővé tudott válni az önkormányzati választás óta eltelt időszakban.

Kampány és program

Karácsony a kampány elején bemutatott főpolgármesteri [programjában](#) elsősorban a közlekedés átalakítására, a nyitott városvezetésre és a környezetvédelemre helyezte a hangsúlyt, ezek a témák pedig később valóban nagyobb figyelmet kaptak már az eddigi önkormányzati tevékenységében is. A közlekedés terén az ígéretek közé tartozott az álláskeresők számára ingyenessé tenni a közösségi közlekedést, illetve egy egységes budapesti parkolási rendszer kialakítása, ahol biztosítva van az első tizenöt perc ingyenessége. Ez utóbbi azért is volt kiemelten fontos, mert a korábbi időszakban (akár a Demszky-, akár a Tarlós-korszakot nézzük) folyamatosak voltak a parkolással kapcsolatos botrányok kerületi szinten, így ez a téma fontos szerepet töltött be az ellenzéki szövetség kampányában (miközben ezzel párhuzamosan a Fidesz is igyekezett a saját narratíváját érvényre juttatni ezen a téren). Emellett a kerékpáros közlekedés támogatása volt még egy olyan neuralgikus pont, amely később sok konfliktust szült elsősorban az autóstársadalommal, de a főpolgármester mögött álló koalíció több pártjával is (elsősorban a Demokratikus Koalícióval). Mindamellett, hogy az autós közlekedés csökkentése a belvárosban

alapvetően egy olyan cél, amely élvezi a lakosság és az összes ellenzéki párt támogatását. Ezek a helyi problémák megoldására koncentrált ígérek nagyban hozzájárultak a választási győzelmekhez, hiszen az elvont témákról (ld. jogállamiság) szóló narratívák építésével az ellenzék már többször is kudarcot vallott a 2010 óta tartó időszakban, így az ezen a téren való innováció alapvető feltétele volt annak, hogy fel tudják venni a versenyt a kormánypártokkal éles választási szituációban.

A kormány és a főváros kapcsolata

A választást követő kezdeti időszakban egy ideig úgy tűnt, hogy a kormány azt a következtetést vonta le a fővárosi eredményekből, hogy békülékenyebb hangot kell megütnie, végül azonban a konfrontatívabb hozzáállás mellett döntöttek a Fideszben. Ehhez hozzájárulhatott, hogy a járvány és az azzal összefüggésben kialakuló gazdasági visszaesés komoly népszerűségvesztéssel fenyegette a kormányt, amelyet így arra igyekeztek felhasználni, hogy önkormányzati szinten az ellenzékre hárítsák rá ennek a hátrányait, ezzel bizonyítva, hogy az egész ország vezetésére is alkalmatlanok, ha ezen az alacsonyabb szinten is kudarcot vallottak. Ehhez kapcsolódik, hogy a koronavírus-járványra való hivatkozással törvénybe foglalta az Országgyűlés kormánypárti többsége, hogy az iparűzési adóból származó bevételeket nem lehet az önkormányzati dolgozók bérére költeni, ezzel jelentősen szűkítve a fővárosi vezetés mozgásterét is, hiszen az egyik legnagyobb önkormányzati bevételi forrásról van szó. Az iparűzési adó már egy korábbi javaslatban is kulcsszerepet kapott,

amikor is arról volt szó, hogy az önkormányzatoknak elsődlegesen a helyi közlekedés finanszírozásra kell fordítaniuk az ezen a csatormán keresztül befolyó bevételeiket.

Egy másik egyértelműen befolyásszerzési kísérlet volt, amikor szintén a járványra hivatkozva a katasztrófavédelmi törvény módosításával veszélyhelyzetben elvették volna a polgármesterek önálló döntési lehetőségét. Ezt a jogkört a továbbiakban a módosító javaslat a megyei vagy a fővárosi védelmi bizottság előzetes jóváhagyásához kötötte volna, amely bizottságokat a kormánynak alárendelt megyei kormány megbízottak vezetik. Az ellenzéki polgármesterek egységes fellépése, illetve néhány kormánypárti polgármester kritikája végül arra kényszerítette a kabinetet, hogy visszavonja a benyújtott módosító javaslatot. Ezt a lépést már többször láthattuk a kormánypárt részéről, miszerint egy javaslat felvetése elsősorban azt a célt szolgálja, hogy szondázzák a közvéleményt, majd ez alapján döntsenek a további lépésekről az ügyben. Ebben az esetben azt láthattuk, hogy az alapvető irányt nem változtatta meg (az ellenzéki önkormányzatok gyengítése), azonban az eszközök tekintetében a kevésbé radikális megoldások felé lépett a kabinet.

Ezzel párhuzamosan a kormánypárti médiával való viszonya is meglehetősen viharosan alakult az új fővárosi városvezetésnek, nyilvánvalóan nem függetlenül a kormány politikai céljaitól. Már a megválasztását követő napokban [jelezte](#) a főpolgármester, hogy mindent megtesz annak érdekében, hogy a kormánypárti Közép-

Európai Média és Sajtó Alapítvány (KESMA) tulajdonában lévő Lokált közterületen ne lehessen Budapesten többé terjeszteni, mert abban hazugságokat közölnek. Ez természetesen heves ellenállást váltott ki az újság részéről, az azonban világos volt, hogy ebben a kérdésben a főpolgármester nem engedhet, hiszen az ellenzéki választók pontosan azt várják tőle, hogy újonnan megszerzett hatalmával próbálja visszavágni annak a kormánypárti médiabirodalomnak, amely nagyon komoly túske a szemükben. Ezen csörték után fontos mérföldkő volt, amikor 2020 januárjában először behívták Karácsony Gergelyt a közmédiába, ahol azonban a műsorvezető [emlékezetes hozzáállása](#) miatt nem alakulhatott ki valódi párbeszéd és később emiatt [államtitkári szintről](#) is érkezett kritika a közmédia irányába. Emellett pedig a választók több mint kétharmada is [felháborítónak](#) nevezte az interjút a riporter viselkedése miatt. Ennek ellenére a kormánypárti média mégis úgy tállalta az interjút az olvasóinak, hogy ott Karácsony kudarcot vallott, így nem meglepő, hogy később valóban meg is történt a lap kitiltása a budapesti megállókból.

A városvezetés és a kormány kapcsolatában egy másik neuralgikus pont a Lánchíd felújításának és annak a finanszírozásának a kérdése. A feladat végrehajtására még az előző városvezetés alatt 6 milliárd forintot ígért a kormány, azonban hamar világossá vált, hogy mindez nem fedezi a munkálatokat, ezért a fővárosi vezetés további négy milliárd forintot kért a kormánytól, amely azonban ezt nem adta meg. Ezt követően a főváros újabb közbeszerzési eljárást írt ki,

amelyet a kormányoldalról azért ért kritika, mert túl sokat késlekedtek vele és már az is felmerült, hogy több más felújítási projekthez hasonlóan ezt is saját kézbe venné a kormány. Mindenesetre komoly politikai kockázatot rejt az ellenzéki városvezetés számára, hogy nagy valószínűséggel kénytelenek lesznek kormányközeli kivitelezőt választani a feladatra, amennyiben nem akarnak további tendervisszavonásokat, ez pedig jelentősen gyengítheti azt a narratívát, hogy ezek a cégek csak a kormány politikai indíttatású döntései miatt nyerik sorban a milliárdos tendereket. Ráadásul a kormány csak akkor adja meg a fentebb említett 6 milliárd forintot is, amikor már elkezdődik a beruházás, ami szintén megköti a fővárosi önkormányzat kezét.

Az világosan látszott a fent említett konfliktusok kapcsán, hogy Orbán Viktor igyekszik elkerülni a frontális támadást Karácsony Gergely ellen (leszámítva néhány reggeli rádióinterjú kiszólást), mivel egyrészt nem akarta magával egyenrangú pozícióba helyezni a főpolgármestert, másrészt pedig a budapesti szavazók teljes elidegenítése is egy elkerülendő cél volt, hiszen a Fideszről már egyébként is régóta tartja magát az a közhiedelem, hogy fővárosellenes politikát folytatnak. Azonban ahogy egyre inkább közeledünk a 2022-es kampányhoz, úgy tűnik, hogy a kormány végül lényegében mégis feladja a fővárost és ez zöld lámpát jelenthet a továbbiakban a konfliktusok további eszkalálódása előtt. Ennek egy elég egyértelmű jele, hogy sorban lépnek vissza az egyéni választókerületi megmérettetéstől a Fidesz meghatározó politikusai (Kocsis Máté, Varga Mihály, Gulyás Gergely),

akik a 2018-as országgyűlési választáson még győzelmet arattak a megosztott ellenzékkel szemben. Érthető a kormánypártok kihátrálása ezekből a választókerületi megmértetésekből, hiszen a Publicus Intézet [közvélemény-kutatása](#) is kimutatta, hogy még a fővárosban élő kormánypárti szavazók 38 százaléka is elégedett Karácsony Gergely és az ellenzéki többségű Fővárosi Közgyűlés munkájával, amely a magyarországi közvélemény szekértáborok mentén történő megosztottságát ismerve egy kifejezetten jó eredménynek számít az ellenzék számára. Ráadásul a 21 Kutatóközpont [tanulmányában](#) kimutatta, hogy ebben az újonnan kialakult kétpólusú rendszerben több mint tizenöt százalékos kormánypárti előny kellene ahhoz, hogy akár csak egy fővárosi választókerületet is megnyerjen a Fidesz-KDNP 2022-ben, ez pedig jelenleg nem tűnik reális forgatókönyvnek.

Az eltelt bő egy évet az élet minden területén meghatározta a koronavírus-járvány kitörése, nem volt ez másként a kormány és a főváros kapcsolatával sem, így ennek részletesebb taglalása nélkül nem képzelhető el ennek az időszaknak az értékelése. Egy válsághelyzet mindig nagy kihívás, de egyben lehetőség is egy politikai vezető számára, hogy bizonyítsa vezetői képességeit. A koronavírus-járvány egyértelműen egy exogén jellegű válságnak tekinthető, amely jelentősen behatárolta a fővárosi vezetés mozgásterét is. Mivel a helyzet kezelésére hivatott szakmai szervezetek a kormány fennhatósága alatt állnak, ezért a fővárosnak azzal is meg kellett küzdenie, hogy kezelje ezt a fennálló, számára alapvetően kedvezőtlen

helyzetet. A kormány stratégiája már az önkormányzati kampány alatt is azon alapult, hogy alkalmatlannak mutassa be Karácsonyt a vezetésre és a válságkezelés során is erre helyezte a fő hangsúlyt. Ennek leglátványosabb megnyilvánulása az volt, amikor a tavasz folyamán a Pesti úti idősoththonban kialakult gócpontért a kormánypárti média kizárólag a főváros vezetését tette felelőssé hangsúlyozva, hogy még egy idősoththont sem tudnak vezetni, így felelőtlenség lenne az ország vezetését is rájuk bízni. A Fidesz számára lényegében 2010 óta az egyik legfontosabb érv az ellenzék hatalomra kerülése ellen, hogy kormányképtelenek lennének, nem tudnák megfelelően ellátni az ország vezetését és nem tudnák képviselni a magyar emberek érdekeit, erre a narratívára igyekeztek ráhúzni az idősoththonban történtek interpretációját. Az idősoththonban zajló eseményeket ennek megfelelően minél inkább a közbeszéd részévé kívánták tenni azáltal, hogy az Operatív Törzs rendszeresen részletes tájékoztatást adott az ottani új fertőzésekről és halálesetekről, miközben más gócpontok esetében ezt személyiségi jogokra hivatkozva nem tette meg. Emellett az országos tisztifőorvos is meglátogatta az intézményt nagy médiafigyelem közepette, amely szintén inkább a politikai küzdelem részét képezte, mintsem a járvány elleni védekezését. A második hullám azonban már nem nyújt lehetőséget a kormány számára hasonló narratívák felépítésére, hiszen az első hullámmal ellentétben ezt már nem lehet kizárólag egy fővárosi járvánnyként keretezni, a fertőzések az ősszel már vidéken terjedtek jobban lakosságárányosan nézve.

Nemzetközi koalícióépítés

Nemzetközi szinten fontos fejlemény volt tavaly év végén, hogy a V4-es országok főpolgármesterei (Karácsony Gergely mellett Matúš Vallo pozsonyi, Zdeněk Hřib prágai és Rafał Trzaskowski varsói főpolgármester) [megalapították](#) a Szabad Városok Szövetségét. A szövetség alapvetően arra irányul, hogy ellensúlyozzák az országuk eltérő politikai színezetű vezetését (ahogyan az aláírók nevezték: populista vezetését) és egy progresszív politika megvalósításán dolgozzanak közösen, amely magában foglalja többek között a klímaváltozás, illetve az egyenlőtlenségek növekedése elleni küzdelmet. Világszerte jól megfigyelhető folyamatra reflektáltak ezzel a politikusok, hiszen azt látjuk az elmúlt években, hogy a városok váltak a baloldali-liberális politika támogatóinak „bástyáivá”, míg a vidék egyre inkább jobbratulódott, amely a választási rendszerek sajátosságaiból következően az általános választásokon jellemzően a jobboldal kezébe adta a kormányrudat, míg a baloldal az önkormányzati választásokon a városok elfoglalásával tudott eredményeket elérni (ld. a 2019-es magyar önkormányzati választást). A fővárosi vezetés célja ezen a fronton elsődlegesen az, hogy a V4-es fővárosok mellett a többi ellenzéki vidéki város vezetésével is szövetségben elérjék, hogy ne a kormányon, hanem az önkormányzatokon keresztül kerüljenek elosztásra a különféle uniós források. Ennek kapcsán helyi népszavazási kezdeményezéseket is indítanak arról,

hogyan a járványügyi védekezésre és a gazdasági válságkezelésre érkező 2500 milliárd forintos uniós forrás felének felhasználásába az önkormányzatoknak is legyen beleszólása.

Karácsony előtt a többi V4-es állam fővárosa mellett egy másik szomszédos állam fővárosa, a „vörös” Bécs lehet még egy fontos szövetséges, illetve példakép is egyben. Az a Bécs, amely több mint száz éve áll szigetként az alapvetően vidékies, konzervatív Ausztria által körülvéve (ahogy Bécs jelszava is mondja: „Wien ist anders”). Tarlóssal szemben, aki budapesti kötődése ellenére inkább a vidéki Magyarország szószólója volt főpolgármesterként is, Karácsony igyekezett egy olyan populistább arcélet kialakítani, hogy ő az egyszerű budapesti emberek jelöltje, aki Budapest érdekeiért hajlandó a legvégsőig is elmenni a hatalom embereivel szemben és ehhez képes országot átívelő, sőt nemzetközi koalíciót is építeni. A Bécshez való közeledés jele, hogy a fővárosi vezetés elszánta magát arra, hogy a Tarlós-korszakkal ellentétben a jövőben ne az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező turistákra épüljön a város gazdasága, hanem olyan forrásokra, amely nem lehetetleníti el a helyi lakosok életét sem. Ezt a célt szolgálhatja a lakáspolitikai teljes átalakítása, hiszen Bécsben is a lakások több mint egyharmada a város tulajdonában van, maga a vörös Bécs történelme is egy nagyszabású lakásépítési programmal indult el, amelyet többek között az akkor kivetett vagyonadóból finanszíroztak (valami hasonló Karácsony programjában is felmerült Tiborcz-adó néven).

A több évtizedes munka pedig kifizetődött Bécsben: szinte minden évben elnyeri a világ legélhetőbb városa címet úgy, hogy ebben a városban megférnek egymás mellett a régi munkáskerületek és a legújabb technológiára építő okosvárosok (ld. Aspern Smart City Research) is. Mindemellett azonban a koronavírus-járvány miatt bekövetkező bevételcsökkenés miatt egyelőre a túlélés a tét, a fentiekhez hasonló nagyobb reformok elhúzódhatnak a ciklus második felére.

Alternatív nyilvánosság kialakítása

Mára már világossá vált a legtöbb kampány számára Magyarországon is, hogy a közösségi média analitikai lehetőségei és ezáltal a targetálás (célzott, személyre szabott üzenetek eljuttatása) pontossága messze meghaladják a hagyományos eszközök (televízió, rádió stb.) hatékonyságát az állampolgárok elérésében, illetve mozgósításában. Ezekkel az eszközökkel olyan emberek váltak elérhetővé, akik korábban eddig egyáltalán nem voltak a politika fókuszában, ezáltal lényegében évtizedek után először tudtak újra becsatlakozni a demokratikus döntéshozatalba (ld. a Brexit-népszavazás esetében a kilépéspárti tábor). A közösségi média azon politikusok számára kifejezetten kulcsfontosságú, akiknek nincs hozzáférésük a fősodratú médiához, mivel az a politikai ellenfél kezében van vagy vele szimpatizál. Donald Trump 2016-os győzelmében is óriási szerepe volt a közösségi médiának, hiszen a későbbi elnök a kampányban folyamatosan hadat viselt a mainstream médiával, amely rossz viszony korábban megpecsételte

volna a sorsát. Karácsony Gergely és az ellenzék is hasonló helyzetben találta magát a 2019-es kampány során: a közmédia 2010 óta lényegében zárva van az ellenzéki politizálás előtt, az ellenzéki médiafelületek sorra tűnnek el (megszüntetés vagy felülről végrehajtott irányváltás által), miközben a plakáthelyek fölött is lényegében a kormánypártok diszponálnak teljes egészében. Nem ismeretlen a hagyományos médiából való kirekesztettség minden jelenlegi ellenzéki párt számára, hiszen korábban a Jobbiknak is úgy tudott előtörni a semmiből és ért el komoly eredményeket először a 2009-es EP-választáson, majd jutott be az Országgyűlésbe a 2010-es választáson, hogy a magyar mainstream média végig ignorálta a létezésüket az akkori nézeteik miatt. Kulcsfontosságú kérdés az ilyen típusú kampány levezénylése során, hogy a közösségi oldalon megfogalmazott üzenet illeszkedjen az adott politikai szereplőstílusához (ahogyan azt Trump esetében láthatjuk). Ebből a szempontból Karácsony követi a közösségi platformjain (ideértve a chatbotját is) azt az integratív, konszenzuskereső profilt, amely alapvetően jellemzi mióta belépett a politika színpadára az LMP-ben.

A kormánnyal szembeni küzdelem során így ez a fő csatornája az ellenzéki városvezetésnek, itt tudnak közvetlenül a támogatóikhoz szólni, ezzel fenntartva a kormánnyal kritikus tábor mobilizálhatóságát. Ezzel reflektálnak arra az elmúlt években megfigyelhető tendenciára, hogy az online közösségépítés egyre nagyobb szerepet tölt be a politikában, az ebbe becsatlakozó egyén életének szerves részévé válik az adott politikai közösséghez való tartozás. Számos példát láthatunk arra akár már hazánkban is, hogy az online térben kialakuló közösségek kampányok idején szinte már olyan szintű munkát tudnak elvégezni az adott párt számára, amelyet a hivatásos, fizetett pártalkalmazottak is megirigyelhetnek. Márpedig az ellenzéknek éppen erre van szüksége: minél több korábban bizonytalan vagy apolitikus embert bevonni a saját táborába, akikre nemcsak addig lehet számítani, amíg fel tudnak nekik mutatni egy markáns ellenségképet, hanem egy olyan pozitív identitást adni a számukra az online közösségekbe való bevonáson keresztül, amely hosszú távon is elkötelezetté teszi őket.

A 2022-es kampányra való felkészülés

A főpolgármester és a közgyűlési többséget adó pártok célja a továbbiakban nem lehet más, mint hogy megtartsák vagy akár bővítsék táborukat, ezzel segítve az ellenzék 2022-es választási esélyeit. 2022-ben ugyanis az előzetes számítások szerint gyakorlatilag az összes budapesti egyéni választókerületet meg kell nyernie az ellenzéknek a parlamenti többség megszerzésének az érdekében (a 106 egyéni választókerületnek több mint a felét meg kell szerezniük,

legalább 55-58 körzetet). Ebben nagy segítség lehet Karácsony esetleges miniszterelnök-jelöltsége az ellenzék közös jelöltjeként, azonban azt is figyelembe kell venni, hogy a vidéki jobboldali érzelmű ellenzéki szavazók is hajlandóak lennének-e beállni mögé egy országgyűlési választáson. Itt elsősorban arra kell gondolni, hogy ő nehezebben tudná elhitetni a vidéki választókkal, hogy érti az ő mindennapos problémáikat, ráadásul a kommunikáció szempontjából is kérdéses, hogy hiteles lenne-e, ha az ő „nyelvükön” próbálna megszólalni a nyilvánosságban. Az viszont mindenképpen mellette szól, hogy ő az a szereplő az ellenzéki oldalon, akivel előreláthatólag az összes ellenzéki párt képes lenne együttműködni, senki részéről nem lenne kizáró tényező az összefogásban való részvételre az ő miniszterelnök-jelöltsége. Ráadásul semelyik nagyobb ellenzéki párthoz nem kötődik, mivel a Párbeszéd társelnöke, ez pedig egyértelműen előnye lehet több más jelölttel szemben. Ez az előnye már az elmúlt egy év során is próba alá került, az ellenzék számára ugyanis kulcsfontosságú a 2022-es felkészüléssel kapcsolatban, hogy a fővárosban ne legyenek olyan súlyos belső konfliktusok az együttműködő pártok között, mint amit például Göd esetében (vagy legutóbb már Egerben is) láthattunk, hiszen a legtöbb médiafigyelem a fővárosra irányul, ezt tekintik a választók az országos kormányzóképeség próbájának. A Fővárosi Közgyűlésben a többséget adó koalíció működése ennek megfelelően eddig kiegyensúlyozottnak mondható, nem voltak komolyabb konfliktusok a nyilvánosságban, sikerült ezeket a nézeteltéréseket a belső fórumokon rendezni. Fontos

fejlemény volt azonban, hogy Kiss László és Szaniszló Sándor polgármesterek Demokratikus Koalícióba való átlépése elmozdította az erőviszonyokat a DK felé, hiszen innentől ők adják a legnagyobb frakciót az ellenzéki pártok közül a Fővárosi Közgyűlésben. Ez azért is volt egy fontos változás, mert a Demokratikus Koalíció az, akivel a politikai irányt tekintve a legtöbb nézeteltérése van a főpolgármesternek. Ide tartozik például a Trianonhoz való hozzáállás vagy a kormánnyal való viszony (ld. fővárosi színházak fenntartásának ügye) mibenlétének kérdése, ezeket sikerült azonban megfelelő módon kezelni. Sokan hiányolják az ellenzéki oldalon az olyan politikusokat, akik képesek több lépésben is előre tervezni, Karácsony ebből a szempontból is egy alkalmas közös jelöltnek tűnik, tudatosan készült a főpolgármesteri szerepre is, már a 2018-as miniszterelnök-jelöltségét is ennek a célnak rendelte alá. Ő volt az is, aki először felvetette, hogy az ellenzéki oldalt egy olyan „gépezetté” kell alakítani, amivel képesek összehangolni a nagyszámú ellenzéki párt akcióit, kialakul egy munkamegosztás és ezzel véget vetnek az egymás rovására történő növekedésre való törekvéseknek. Ez egy nagyon fontos felismerés volt, hiszen ezáltal teremtődött meg egy közös ellenzéki narratívának a lehetősége, amelyre nagyon nagy igény van a választók részéről. A Fidesz korábban többek között éppen ebben nőtt magasan a riválisai fölé, azonban a 2019-es önkormányzati választáson az ellenzék a fővárosban egészen biztosan, de több vidéki nagyvárosban is képes volt ezen a téren legyőzni a kormányoldalt.

Konklúzió

Az új ellenzéki fővárosi vezetés első évének értékelésekor nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a tényezőt, hogy a Városházán történeteknek komoly befolyása lesz arra, hogy 2022-ben képes lesz-e az ellenzék versenyképes alternatívát felmutatni a kormányoldallal szemben. A koronavírus-járvány felértékelte a vezetés és a kormányzókéesség szerepét, amelyet egyébként is szerettek volna hangsúlyozni az ellenzéki pártok azzal, hogy az önkormányzati választás során megszerzett településeken bizonyítanak a helyi lakosságnak és ezzel egyidejűleg a szélesebb magyar közvéleménynek. A deklarált cél is az volt, hogy új erőforrások felett diszponálva kiépítsék az ellenzék azon „bástyáit”, amelyekből kiindulva visszahódíthatóvá válik az ország. A kormány azonban pontosan érzékeltette ezt a szándékot és igyekezett ezt a folyamatot megakadályozni a különféle fent is tárgyalt intézkedésekkel, illetve Budapest esetében maga a járvány is jelentős anyagi és emberi erőforrásokat vont el az ellenzéki építkezéstől. A fővárosi vezetés erre válaszul olyan nemzetközi koalícióépítésbe fogott, amely az elmúlt időszakban kizárólag a kormányoldalra volt jellemző, az ellenzék ezen a téren is képes volt tanulni ellenfeleitől, amely alapvető feltétele annak, hogy a jövőben országos szinten is sikeresek legyenek. Ez azért is volt egy kulcsfontosságú lépés, mert a kormányzókéesség látszatának megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy a választók azt lássák, hogy nemzetközi szinten is komolyan veszik az adott politikai szereplőt. Korábban a Vona Gábor vezette Jobbiknak ez egy nagyon komoly

problémája volt, mivel hiába voltak a közvélemény-kutatások szerint a legnagyobb ellenzéki erő, a párt rossz híre külföldön jelentős hátrányt jelentett a számukra, amit jól mutatott például az is, hogy az Európai Parlamentben sem tudtak egyik frakcióhoz sem csatlakozni. Végezetül azt is megállapíthattuk, hogy bár jelenleg az a hivatalos álláspont, hogy Karácsony Gergely 2022-ben nem lesz közös ellenzéki miniszterelnök-jelölt, a legnagyobb közvetlen választói felhatalmazással rendelkező ellenzéki szereplőként és az ország egyik legnépszerűbb politikusaként nehezen fog tudni kitérni a legkomolyabb szerep vállalása elől. Az ellenzéknek ugyanis egy olyan személyre van szüksége, akinek amellett, hogy komoly politikai tapasztalata van, még nem kompromittálódott annyira, hogy az ellehetetlenítse az ellenzéki pártok közötti együttműködést és eltántorítsa a választókat a szavazástól. Emellett pedig képesnek kell lennie arra, hogy a Fidesz ellenzékkel kapcsolatos leggyakoribb kritikájára rációval felmutassa egy olyan kompetens vezetés képét, amelyről elhihető, hogy kormányzóképes. Ennek bizonyítása csak úgy lehetséges, ha a stratégiai előrelátás a tanulásra való hajlandósággal párosul, amelynek jelei a nemzetközi koalícióépítés mellett az alternatív nyilvánosság kialakításában is megnyilvánulni látszottak az elmúlt bő egy évben. Az ellenzéki városvezetés első évét ezek alapján egy alapvetően jól sikerült főpróbaként értékelhetjük, azonban a sikeres 2022-es előadáshoz még nagyon sok gyakorlásra lesz szükség.